

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

Приета от ФС (протокол № 12/ 29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол № 8/ 16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕКСКУРЗОВОДСТВО“

ЗА СПЕЦ: „Туризм“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(проф. д-р Велина Казанджиева)

2.
(ас. д-р Катина Попова)

Ръководител катедра:
„Икономика и организация на туризма“ (доц. д-р Георгина Луканова)

I. АНОТАЦИЯ

„Екскурзоводство” е от групата избираеми дисциплини, включени в учебния план на спец. “Туризм”. Обучението по нея има за цел да формира знания и разбиране за методиката и технологията на екскурзоводското обслужване. За успешното ѝ реализиране студентите следва да са усвоили основите на науката за туризма, икономиката и управлението на туристическото предприятие, хотелиерство и ресторантьорство, географията на туризма и поне два чужди езика. Необходими в тази връзка са входящите знания по дисциплините въведение в туризма, основи на правото, основи на управлението, туристически ресурси, география на туризма, пътнически агенции и транспорт в туризма и чужди езици. Обучението по дисциплината се очаква да формира у студентите разбиране за: същността на екскурзоводството, характера на екскурзоводската професия, организацията и технологията на основните екскурзоводски дейности, анимацията в екскурзоводската дейност и особеностите на екскурзоводското обслужване в различните видове транспортни средства.. Приложението на получените знания и умения може да бъде в две направления: при практикуване на екскурзоводската професия и при управлението на екскурзоводската дейност. В процеса на самостоятелната работа студентите могат да разширят знанията си и да формират нови умения в методическите детайли и участието в екскурзоводското обслужване. Практико-приложният характер на придобитите знания по дисциплината формира умения за: подготовка и организация на екскурзоводските дейности, управление на екскурзоводското обслужване при отделните видове туристически транспорт и планиране на анимационната програма.

Ключови компетентности, развивани в резултат на обучението по дисциплината са:

1. Личностна – формира умения за справяне в сложни ситуации и несигурна среда; придобиване на умения за учене; решаване на реално съществуващи проблеми, умения за планиране на задачи, умения за организиране на собствената работа.
2. Предприемаческа – планиране на иновативни проекти, оценка на силни и слаби страни, форми на организация на бизнеса, информирани решения, самостоятелна и екипна работа.
3. Културна осведоменост и изява – познаване на местните, националните, регионалните, европейските и световните култури, техните наследство, традиции и културни продукти. Формира разбиране на собствената идентичност и културно наследство в среда на културно многообразие.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ОСНОВИ НА ЕКСКУРЗОВОДСТВОТО		4	2	
1.1.	Кратка история на екскурзоводството			
1.2.	Предпоставки и фактори за развитие на екскурзоводството			
1.3.	Екскурзоводство и екскурзоводско обслужване			
1.4.	Субекти на екскурзоводството			
1.5.	Туристически маршрути – определение и типология			
ТЕМА 2. ПРОФЕСИЯТА НА ЕКСКУРЗОВОДА		4	4	
2.1.	Характер, роля и правна регламентация			
2.2.	Основни екскурзоводски дейности – обща характеристика			
2.3.	Типология на функциите и задачите на екскурзовода			
2.4.	Необходими качества на и изисквания към екскурзовода			

2.5.	Обучение и квалификация на екскурзоводите			
ТЕМА 3. ДЕЙНОСТИ НА ЕКСКУРЗОВОДА ПРИ ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБИКОЛНИ ПЪТУВАНИЯ		4	4	
3.1.	Методическа подготовка на екскурзовода преди пътуване			
3.2.	Методика на екскурзоводската работа по време на пътуване			
3.3.	Управление на отношенията в групата			
3.4.	Взаимодействия с контрагентите			
3.5.	Участие на екскурзовода при уреждане на рекламациите			
ТЕМА 4. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ НА СТАЦИОНАРНИЯ ЕКСКУРЗОВОД		4	4	
4.1.	Обслужване на туристи с престой			
4.2.	Придружаване на индивидуални туристи			
4.3.	Провеждане на пешеходни турове			
4.4.	Особености в дейността на местния екскурзовод			
ТЕМА 5. ОСОБЕНОСТИ НА ЕКСКУРЗОВОДСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ В РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА		4	4	
5.1.	Туристически пътувания с автомобил			
5.2.	Туристически пътувания с кораб			
5.3.	Туристически пътувания със самолет			
5.4.	Туристически пътувания с влак			
ТЕМА 6. АНИМАЦИЯТА В ЕКСКУРЗОВОДСКОТО БСЛУЖВАНЕ		4	4	
6.1.	Общ характеристика			
6.2.	Планиране на анимацията в екскурзоводското обслужване			
6.3.	Съдържателни области на анимацията в екскурзоводското обслужване			
ТЕМА 7. ЕКСКУРЗОВОДСТВОТО В БЪЛГАРИЯ		4	4	
7.1.	Поява и историческо развитие			
7.2.	Правни основи и регламентация			
7.3.	Организационни и институционални основи			
7.4.	Обучение и квалификация на екскурзоводите			
ТЕМА 8. ПРАКТИЧНИ СЪВЕТИ КЪМ ЕКСКУРЗОВОДА		2	4	
8.1.	Кой може да работи като екскурзовод			
8.2.	Подготовка за провеждане на екскурзията			
8.3.	По време на екскурзията (“на маршрут”)			
8.4.	“Мостра” на представяне и обръщения			
8.5.	Сценарий на екскурзия (туристическо пътуване)			
8.6.	Конкретни действия при уреждане на рекламации			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Проект за едномедна екскурзия	1	30
1.2.	Задание по определена тема	1	20

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

Общо за семестриалното оценяване:		2	50
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит - тест	1	70
Общо за сесийното оценяване:		1	70
Общо за всички форми на контрол:		3	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Нешков, М., Казанджиева, В. Екскурзоводство. Варна: Наука и икономика, 2016.
2. Асенова, М. и кол. Между културата и туризма: туристическите атракции, основани на културното наследство. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София, 2021.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Дечев, З. Функции на туристическия екскурзовод като лидер на екскурзоводската група. Научни трудове на Русенския университет - 2016, том 55, серия 6.2, Русе, 2016.
2. Казанджиева, В. Интерпретативни маршрути в природен парк „Странджа“. Научно-практическа конференция „Агробизнесът и селските райони – икономика, иновации и растеж“. „Наука и икономика“, Варна, 2018.
3. Кръстев, В., Умникова, Б. Туристически ресурси. „Дайрект Сървисис“, Варна, 2019.
4. Недялкова, Хр. Ролята на интеркултурните комуникации за повишаване на качеството на екскурзоводското обслужване. Дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“, 2019.
5. Akgün, D. et. al. Customer complaints in package tours and complaint management of tour guides. Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel, 5(4), 1482-1494, 2022.
6. Băltescu, C. Tourist Guide Role and Performance – Element of Visiting Experience at a Tourism Destination. “Ovidius” University Annals, Economic Sciences Series Vol. XIX, № 2, 2019.
7. Çokişler, N. An Overview of T view of Tour-Guide T our-Guide Training Liter aining Liter ature in Türkiye. International Journal of Tour Guiding Research: Vol. 3, №1, 2022.
8. Jurisin, L. et. al. Frankfurt Table as an Example of Good Practices of Business Ethics in Tourism. Turizam, Vol. 22, № 4, 2018.
9. Kabakchieva, D. The hotel animation – a key component in modern tourist services. Socio Brains: International scientific refereed online journal with impact factor, Vol. 54, 2019.
10. Kamel, N. Role of Tour Guides in Tourism Promotion and Impact on Destination Image and Tourist Revisit Intention in Egypt: A PLSSEM Model. Journal of Association of Arab Universities for Tourism and Hospitality, Vol. 20, №1, 2021.
11. Kamugisha, J., A. Twinomujuni. Practical advice for new tourist guides. International Institute for Environment and Development, London, 2019.
12. Meng, W. et. al. Go.Travel – A Smart Tourism Guide Mobile Application. Journal of Advances in Artificial Life Robotics, Vol. 3, №2, 2022.
13. Sevinch, V. The role of animation programs in the field of tourism. Web of scientist: International Scientific Research Journal. Vol. 3, № 7, 2022.
14. Western Australia Department of Transport. A guide for tourism operators, 2023.